

A biodiverzitás megőrzése, az EU biodiverzitás stratégiája

A biodiverzitás megőrzése napjaink egyik kiemelt feladata. De mit is jelent ez a kifejezés?

A **biodiverzitás** avagy **biológiai sokféleség** a Földi élet sokféleségét jelenti, ami magába foglalja a fajok sokféleségét, a fajon belüli genetikai változatosságot és az ökoszisztémák sokféleségét egyaránt. Az **ökoszisztéma** egy adott élőhely és az ott élő élőlények (társulás) komplex egysége, ahol az élő és élettelen környezeti tényezők folyamatosan hatnak egymásra és dinamikusán változnak.

A **növénytermesztés** és különösen a modern növénytermesztési gyakorlatok (pl. monokultúra, nem megfelelő talajművelés, a szerves gazdálkodás harmonikus tápanyagforgalma helyett műtrágyák alkalmazása, egyéb kemikáliák alkalmazása stb.) a **biodiverzitás jelentős csökkenését** eredményezi.

Magyarország területének több mint 50 %-a mezőgazdasági terület. A termesztésbe vont területek nagyságának növekedésével egyre kisebb területre szorul vissza a **természetes élővilág**. A természetes ökoszisztémákra jellemző, hogy benne a fajok, egyedek, **hálózatszerű kapcsolatokban** élnek, mely biztosítja a rendszer stabilitását. A biológiai sokféleség csökkenése, az adott ökoszisztéma sérülékenységét növeli.

A biodiverzitás lecsökkenése ellehetetleníti a mezőgazdasági termelést is. Hogy csak a legnyilvánvalóbb példákat említsük, a beporzó rovarok faj- és egyedszámának csökkenése veszélyezteti a terméskötődést, a talajban élő makro- és mikroszervezetek fajgazdagságának és fajösszetételének megváltozása, pedig közvetlenül csökkenti a talajtermékenységet.

Az **EU biodiverzitás stratégiája** azt a célt tűzte ki, hogy 2030-ra helyreálljon Európa biológiai sokfélesége.

A stratégia következő négy területen tűz ki célokat illetve vállal kötelezettségeket:

1. A védett területek egybefüggő hálózata:

- ✓ A védett területek nagysága érje el a 30 %-ot Európa területén
- ✓ Ezek egyharmada legyen szigorúan a védett terület
- ✓ A védett területek hatékony kezelése

2. Uniós helyreállítási terv:

- ✓ A természet helyreállítása és fenntartható kezelése, jogilag kötelező erejű célokkal
- ✓ egy hatásvizsgálatot követően 2021-ben javaslat előterjesztése jogilag kötelező erejű uniós természet-helyreállítási célokra;
- ✓ a leromlott állapotú, szénben gazdag ökoszisztémák helyreállítása;

1. ábra: Az EUI biodiverzitás stratégiája. Forrás: Európa Pont, 2020.06.01.

- ✓ annak a biztosítása, hogy az élőhelyek és a fajok tendenciáiban és védettségi helyzetében ne legyen romlás, és a jelenleg kedvezőtől eltérő védettségi helyzetű fajok és élőhelyek legalább 30 %-a elérje a kedvező védettségi helyzetet vagy legalább javuló tendenciát mutasson.
- ✓ a beporzók állományának méreteinek növelése;
- ✓ a kémiai növényvédő szerek használata és kockázata 50 %-kal, a legkockázatosabb növényvédő szerek használata pedig 50 %-kal csökkenjen;
- ✓ a mezőgazdasági területek legalább 25 %-án ökológiai gazdálkodás
- ✓ az agroökológiai gyakorlatok elterjedtebbé váljanak
- ✓ a szennyezett talajú területek helyreállításában előrelépés
- ✓ 3 milliárd új fa ültetése
- ✓ legalább 25 000 km szabályozatlan folyóvíz helyreállítása;
- ✓ az inváziós fajok által veszélyeztetett vörös listás fajok száma 50 %-kal csökkenjen
- ✓ műtrágyahasználat legalább 20 %-kal csökkenjen
- ✓ a legalább 20.000 lakosú európai városok 2021 végéig nagyszabású városzöldítési tervvel rendelkezzenek
- ✓ a halászati és kitermelési tevékenységek érzékeny fajokra és élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai jelentősen csökkenjenek

3. Átalakító erejű változások előmozdítása:

- ✓ A biodiverzitással kapcsolatos kötelezettségvállalások teljesítésének biztosítása
- ✓ A biodiverzitással kapcsolatos ismeretek, kutatások, finanszírozás és befektetések erősítése

4. A globális biológiai sokféleség helyreállításának támogatása:

- ✓ Vezető szerep vállalása a globális biodiverzitási keret létrehozásában
- ✓ Külpolitikai eszközök alkalmazása a biodiverzitás védelme érdekében
- ✓ Nemzetközi együttműködések megvalósítása

A biodiverzitás megőrzése mindannyiunk közös érdeke!

Felhasznált forrás:

<https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/HU/TXT/?uri=celex%3A52020DC0380>

